

TÁJÉKOZTATÁSI MUNKA ALTALÁBAN

A management információsükséglete

A menedzser munkájának legfőbb jellemzője a döntés. Hogy döntéseket hozzon, számos területen kell jártasnak lennie, figyelemmel kísérnie az új ismereteket, elemeznie mások gyakorlatát. A vállalattal foglalkozó legújabb elméletek szerint a vállalat legfontosabb feladata az új ismeretanyag feldolgozása; hogy ezt mennyire végzik jól, az a profitban mutatkozik meg.

A mindennapi munka közben folyamatosan hozott taktikai döntések ismeretanyagának megszerzése nem gond: ezeknél mindössze az adott probléma csekély számú megoldási lehetősége között kell választani. A stratégiai döntésekhez viszont, minthogy itt már a cég jövőjét érintő kérdésekről van szó, sok-sok év elemző munkájára, széles körű, megbízható információs alapra van szükség. Ez az információ sajátosan a management-hez tartozik, és *management-információnak* nevezhető.

E széles értelemben vett állami, társadalmi értesülések közé az ipari pszichológiai problémák, a munkával szembeni attitűdök, a személyes jogok, az üzlet társadalmi szerepének kérdései, valamint a pénzügyi, technológiai, piaci változások kérdései egyaránt beletartoznak. Az itt felmerülő összetett problémák megoldására sajátos management technikák fejlődtek ki. Ezek ismeretén kívül a helyes döntéshez át kell tekinteni, fel kell dolgozni mások tapasztalatait is.

A *British Institute of Managements' Management (BIM)* információs központja a menedzserek szakirodalmi tájékozódását vizsgálva, többek között megállapította, hogy ügyfeleinek nagyobb része management-információt keresett. A management-információ minőségi, „soft” anyag; általában közvetetten, nehezen meghatározható mértékben van szerepe a problémamegoldásban. *Felkutatása, megszerzése időigényes, az új ismeretanyag állandó szemmel tartása kell hozzá.* Ez a szerepe a menedzser mellett dolgozó információs szakembernek, aki ismeri az információs forrásokat, megfelelő szakmai kapcsolatait vannak, ügyel, hogy a döntéseknél minden fontos információt figyelembe vegyenek. Megegyezik, hogy a menedzser környezetében nem akad megfelelő információs szakember, ilyenkor a következő tájékozódási lehetőségek ajánlhatók.

1. Publikált anyagok

A könyvekhez, brosúrákhoz, folyóiratcikkekhez, újságokhoz a leghasznosabb útbaigazítók a bibliográfiák. Egyik legismertebb közülük K. G. B. BAKEWELL: *Management principles and practice. A guide to*

information sources (Gale, Detroit, MI. 1977.) c. műve. Tárgy szerinti felosztásban a management egész területét átfogja. Majdnem minden könyvet annotál, felsorolja a legfontosabb cikkeket és a filmanyagot. K. VERNON: *Uses of management and business literature* (Butterworth, London, 1975.) c. könyvében management szakemberek adnak áttekintést szakáguk irodalmáról.

Kisebbséggel, főleg az európai irodalommal foglalkozik G. SANDEAU: *Selective management bibliography* (Gower Press, Epping, Essex, 1975.) című bibliográfiája. Hétezer angol, francia és német nyelvű könyvről, cikkről tájékoztat. Az újság és folyóiratcikkekhez nincs átfogó kalauz. Az *Anbar Management Abstracts* az egyik leghasznosabb kurrens tájékoztató szolgáltatás.

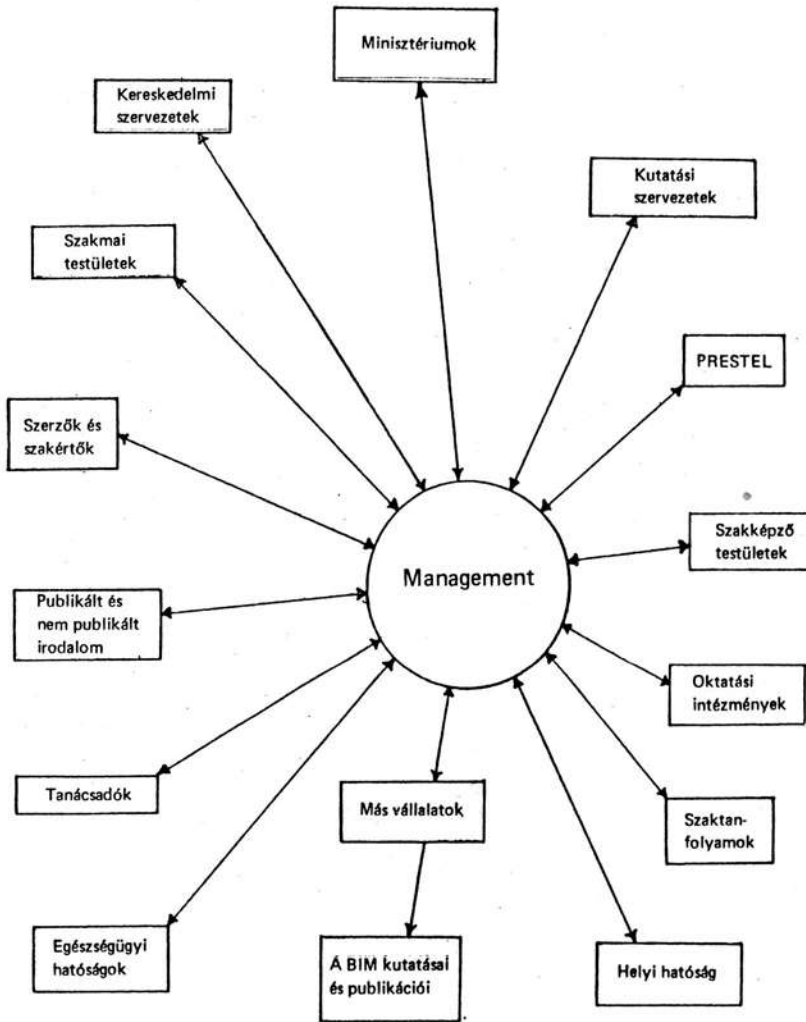
A behatóbb kutatás számára ajánlott, havonta megjelenő indexelő folyóiratok a *PIRA-Management and marketing abstracts* és a *SCIMP-European index of management periodicals*. Egyikük anyaga sem túlságosan széles körű. A PIRA-ban több a brit anyag, az SCIMP inkább amerikai periodikumokkal foglalkozik. A napi, heti és a népszerűbb havi üzleti sajtóhoz a kététhente megjelenő *Research Index* a jó útmutató.

2. Félig publikált anyagok

A konferenciák anyagait, a kutatóintézetek sajtóját, éves jelentéseit általában nem regisztrálják a bibliográfiák, vagy indexelő szolgáltatások. Erről az anyagról az üzleti és management-sajtó híreiből, szakkönyvtárak gyarapodási jegyzékeiből, szakmai testületek, kereskedelmi szervezetek, kereskedelmi kamarák, munkaadói szervezetek információs szolgáltatásaiból lehet tájékozódni. A kutatásokra vonatkozó információk legfontosabb forrása a *Training Research Register*, amely minden támogatott kutatásról beszámol, valamint a *Selected list of U. K. theses and dissertations in management studies*. A legtöbb egyetem és minisztérium is kiadja kutatásainak évi jegyzékét. Az üzleti iskolák tanulóinak különböző cégek keretében készített tervei ugyancsak jó információt adnak a cégek gyakorlatáról.

3. Publikálatlan anyagok

Belső használatra készülnek, így az egyetlen hírforrás róluk a készített szakmai testület vagy kereskedelmi szervezet.

1. ábra A management információs hálózata

4. Szóbeli források

A személyes kapcsolatok, ismeretségek területe. Hasznos szóbeli ismereteket adhatnak témájukról a szakkönyvek, cikkek szerzői. A management-tanácsadókról nem készült jegyzék. A BIM tanácsadási hivatal ad segítséget a megfelelő tanácsadó kiválasztásában. A szaktanfolyamok jegyzékét több újság hozza, rendszeres kalauzok a *Management Courses Index*.

A management általános információs rendszerét az 1. ábra szemlélteti.

/DARE G.: *Informed decision making. = Journal of Information Science, 1. köt. 3. sz. 1979. p. 153–158./*

(Takács László)

A könyvtárosok és az idegen nyelvek okozta nehézségek Nagy-Britanniában

A második világháború után Nagy-Britanniában a *Royal Society* Tudományos Tájékoztatási Konferenciája 1948-ban foglalkozott az idegen nyelvek kérdésével, mint a könyvtárosok munkáját megnehezítő tényezővel. Megállapította: a tájékoztató könyvtáros kötelessége az irodalom figyelemmel kísérése, s e tekintetben az idegen nyelvtudás fontos többletképesítés. Ennek birtokában ui. időt takarít meg az idegen nyelvet nem tudó kollégáinak: kiküszöböli a fordítás szükségességét, e nélkül közli velük a külföldi írásmű lényegét.

Bár a könyvtárosok, a tájékoztató szakemberek és a fordítók munkamegosztásának rendezéséért 1948 óta sokat tettek, az angol könyvtárosképzésben a nyelvészet és az idegen nyelv még jelenleg is csak fakultatív tárgy,